

N:o 97.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående skogsvårdsafgifter; gifven Stockholms slott den 11 mars 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga bilagda förslag till förordning angående skogsvårdsafgifter.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

Förslag

till

förordning angående skogsvårdsafgifter.

Med upphäfvande af nådiga förordningen den 24 juli 1903 angående skogsvårdsafgifter med däruti sedermera gjorda ändringar, förordnas härigenom som följer:

1 §.

För trävaror, som från landet utföras, samt för trämassa, som här i landet tillverkas, erläggas såsom skogsvårdsafgift, för rundt, tillhugget, sågadt eller hyfladt virke, stäfver och lådbräder tio öre för hvarje kubikmeter fast mått, för splitt-, famn- eller kastved fem öre för hvarje kubikmeter fast mått, för kemiskt tillverkad torr trämassa trettiofem öre för hvarje ton samt för mekaniskt tillverkad torr trämassa tjugufem öre för hvarje ton. För våt trämassa beräknas afgiften till hälften af nyss angifna belopp.

2 §.

De genom dessa afgifter inflytande medel fördelas mellan landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning af varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad.

De närmare grunder, hvarefter landstingsområdena skola anses deltaga i berörda virkesmängd, och sålunda blifva delaktiga i skogsvårdsafgifterna, bestämmas af Kungl. Maj:t för fem år i sänder.

3 §.

Skogsvårdsafgift för trävaror, som till utlandet skeppas eller landvägen föras öfver gränsen, skall uppbäras af vederbörande tulltjänsteman i den ort, hvarifrån varorna skeppas eller där de föras öfver gränsen, dock att, om utförseln sker å järnväg, uppbörden verkställles vid gränsstationen. För trävaror, som genom flottning föras ur riket, upptages skogsvårdsafgiften af kronofogden i den ort, där varorna i flottleden nedläggas. För trämassa upptages skogsvårdsafgiften af kronofogden i den ort, där massan tillverkas. Afgifterna redovisas till statskontoret, om de uppburits af tullverkets tjänstemän, på tider, som af tullstyrelsen bestämmas, och om de uppburits af kronofogde, genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande enligt de närmare föreskrifter, som meddelas af Kungl. Maj:t. Statskontoret har att enligt de af Kungl. Maj:t bestämda grunder årligen verkställa fördelningen af de influtna beloppen mellan landstingsområdena.

4 §.

Denna förordning gäller icke trävaror af virke, som afverkats inom Gottlands, Västerbottens eller Norrbottens län eller inom Särna socken af Kopparbergs län, och ej heller trämassa, som tillverkas inom Gottlands län eller framställles af virke härrörande från någon af nämnda orter.

För afgift, som jämlikt denna förordning erlagts för trävaror eller trämassa, bevisligen härrörande från virke, hvarom nyss är sagdt, åtnjutes restitution på de villkor och enligt de grunder, Kungl. Maj:t föreskrifver.

5 §.

Om skogsvårdsafgifter för trävaror och trämassa, som utföras från Gottlands län, är särskildt stadgadt.

Denna förordning skall lända till efterrättelse genast efter utfärdandet.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Kunglig Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 11 mars 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 grefve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW.

Efter gemensam beredning med hans excellens herr ministern för utrikes ärendena samt statsrådet och chefen för finansdepartementet anförde departementschefen, statsrådet Nylander:

Enligt nådiga förordningen angående skogsvårdsafgifter den 24 juli 1903 med däri sedermera, den 13 december 1907 och den 13 juni 1908, vidtagna ändringar erlägges för trävaror och trämassa, som från landet utföras, skogsvårdsafgift, som för rundt, tillhugget, sågadt eller hyfladt virke samt för stäfver och lådbräder utgår med 10 öre för hvarje kubikmeter fast mått, för splitt-, famn- eller kastved med 5 öre för hvarje kubikmeter fast mått, för kemiskt tillverkad torr massa med 50 öre för hvarje ton, för mekaniskt tillverkad torr massa med 30 öre för hvarje ton samt för våt trämassa med hälften af afgiften för torr massa.

Skogsvårdsafgifterna uppbäras i regel genom vederbörande tulltjänsteman i den ort, hvarifrån varan skeppas eller där den föres öfver gränsen. Afgifterna redovisas till statskontoret, hvarefter desamma enligt af Kungl. Maj:t bestämda grunder fördelas emellan de särskilda landstingsområdena i förhållande till den virkesmängd, som afverkats inom de skilda områdena. Ifrågavarande förordning gäller emellertid icke trävaror af virke, som afverkats inom Gottlands, Västerbottens eller Norrbottens län eller inom Särna socken af Kopparbergs län, ej heller trämassa, tillverkad af virke härrörande från nämnda orter. För Gottlands län utgå skogsvårdsafgifter enligt särskild nådig förordning den 13 juni 1908. Afgifterna utgöras för detta län enligt ofvan angifna grunder för trävaror och trämassa, som skeppas från länet, vare sig denna skeppning sker till annan svensk ort eller afser export till utlandet. Uppbördens verkställs jämväl här af tullmyndigheterna; de genom afgifterna inflytande medlen tillfalla länets skogsvårdskassa.

Närmare bestämmelser i fråga om sättet för uppbördens verkställande hafva af Kungl. Maj:t blifvit genom särskilda kungörelser meddelade (Sv. förf.-saml. 1907 n:r 124 samt 1908 n:r 172 och 173).

Under nästlidna år har uppmärksamheten riktats därpå, att skogsvårdsafgifterna, i den form desamma för närvarande utgå, redan medfört och framdeles möjligen komme att i ännu högre grad medföra olägenheter för den svenska exporten af pappersmassa och tryckpapper. Från skilda håll hafva till följd häraf gjorts underdåniga framställningar om åtgärders vidtagande i syfte att undanrödja dessa olägenheter.

Förhållandet är följande.

Enligt den af Nordamerikas Förenta stater under år 1897 antagna tulltariff lagen skulle vid införsel till Förenta staterna tullafgifterna för pappersmassa och tryckpapper utgå med följande belopp nämligen: för mekaniskt tillverkad trämassa $\frac{1}{12}$ cent per pound torr vikt, för kemiskt tillverkad trämassa $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{6}$ cent per pound torr vikt, allt efter som massan var blekt eller oblekt, samt för tryckpapper med en afgift, som, beroende på varans värde, varierade mellan $\frac{3}{10}$ cent per pound och 15 procent af värdet. Om emellertid det land, från hvilket de importerade varorna hade sitt ursprung, lagt exporttull eller annat slag af exportafgift å till Förenta staterna utförd pappersmasseved, skulle, utöfver ofvannämnda belopp, ytterligare beräknas en tilläggstull, som för pappersmassa motsvarade exportafgiften och för tryckpapper utgick med visst, i förhållande till exportafgiftens storlek beräknadt belopp för hvarje pound.

*Tulltariff lagen
af år 1897.*

Tulltariff lagen af år 1897 har under augusti månad 1909 blifvit ersatt genom en ny lag, som under vissa förutsättningar skulle komma att verka såsom importförbud för åtskilliga varor, bland dem pappersmassa och tryckpapper. För de närmare bestämmelserna i sistnämnda lag torde jag längre fram få redogöra.

I oktober 1908 afgaf amerikanska konsuln i Göteborg till sin regering en rapport, däri han framhöll, att den i nådiga kungörelsen den 24 juli 1903 stadgade skogsvårdsafgiften vore att betrakta såsom en maskerad exporttull å, bland annat, pappersmasseved. Med anledning häraf beslöto de amerikanska tullmyndigheterna i november samma år, att bestämmelserna om tilläggstull i 1897 års tulltariff lag skulle tillämpas vid import till Förenta staterna af pappersmassa och tryckpapper af svenskt ursprung, dock med undantag af varor af dylikt slag, som bevisligen härrörde från virke afverkad inom Gottlands, Västerbottens och Norrbottens län eller inom Särna socken af Kopparbergs län.

I februari 1909 anhöllo Skandinaviska cellulosa-föreningens svenska sektion samt Svenska trämasseföreningen i särskilda skrivelser till utrikesdepartementet om departementets bemedling i ändamål att få nyssnämnda föreskrifter om tilläggstull å svenska varor upphäfd.

*Skandinaviska
cellulosa-
föreningens
svenska
sektion.*

Skandinaviska cellulosa-föreningens svenska sektion framhöll därvid bland annat följande.

Den svenska skogsvårdsafgiften kunde icke rättsligen betraktas såsom en exporttull, fastän tullverket handhade uppbördsmedlens inkasserande åt skogsvårdsstyrelserna. Detta skedde dels för kontrollens skull och dels för att inkasseringen skulle blifva billigare och säkrare. Det vore ju tydligt, att för berättigande af ordet exporttull staten skulle hafva någon inkomst af skogsvårdsafgiften, men så vore icke förhållandet, utan den svenska lagen stadgade endast, att hvar och en, som i vissa delar af landet afverkade skog för export, skulle betala ett visst, efter det afverkades värde afpassadt mindre belopp till odling af ny skog. Dessa medel tillfölle icke staten, som blott inkasserade och distribuerade dem, utan komme helt och odeladt skogsodlingsanstalterna till godo.

Att afgiften för till trämassetillverkning afverkad ungskog utginge efter skeppad ton trämassa, kunde visserligen gifva ett sken åt att afgiften vore att betrakta såsom exporttull, men detta sken försvunne, om man betänkte, huru snart sagdt omöjlig och dyrbar kontrollen skulle vara med annan beräkningsgrund och annat uppbörds-sätt. Med afgiften afsåge man ej att på något sätt drabba trämasse-

exporten utan endast att tvinga trämassfabrikanten att bidra till skogsodling i den mån han afverkade yngre ståndskog. Enligt svenska lagen vore också den befriad från afgift (genom restitution), som exporterade trämassa tillverkad af utländskt virke. Det skulle väl då vara en orimlighet, om Amerika toge reciprocitets- eller strafftull af äfven dessa många exportörer af svensk trämassa, hvilken tillverkats af norsk eller finsk ved, men så hade dock nu beslutats.

Vore det fråga om en exporttull skulle ju i Sverige afseende icke fästas vid vare sig råmateriallets ursprung eller orten, där produktionen ägde rum eller dylikt, utan blott vid att varan exporterades.

Sverige vore för öfrigt icke det enda land, hvarest trämassfabrikanterna betalade skogsvårdsafgift, utan detta skedde, ehuru ännu frivilligt, till exempel i Norge, men afgiften uppbures där icke genom tullverket, utan trämassfabrikanterna och sågverksägarna betalade in beloppet på annat sätt till skogskultiveringsanstalterna. I hvarje fall borde af amerikanska regeringen icke kunna förnekas, att all möjlighet till debitering af extra tull vore utesluten, om uppbörden i Sverige skedde genom annan myndighet än tullverket, till exempel genom kronofogdarna, kommunalnämnderna eller dylikt. Ehuru det vid första påseende icke kunde synas ruinerande för Sveriges trämassaindustri, att tullen i Amerika höjdes med 50 öre pr ton cellulosa och 30 öre pr ton slipmassa, så blefve dock denna tull betungande, emedan den icke drabbade andra konkurrerande länder.

Till belysande af denna industris omfattning ville föreningen anföra följande siffror. Den beräknade tillverkningen i Sverige för år 1909 utgjorde c:a 630,000 ton cellulosa med ett fob. värde af ungefär 82 millioner kronor förutom slipmassa till en mängd af öfver 200,000 ton med ett fob. värde af öfver 17 millioner kronor, eller omkring 100 millioner kronor tillsammans, allt angifvet i torr vikt.

Huru mycket häraf, som ginge till Amerika, kunde af föreningen icke beräknas. En sådan beräkning finge ingalunda grundas på officiella uppgifter, emedan stora kvantiteter, ja sannolikt största delen af speciellt denna export såldes till mellanhänder, vanligen i Hamburg och London, utan att därvid angäfves exportorten. Af det anförda framginge, huru nödvändigt det vore, att snarast möjligt få afhjälpt det ifrågavarande oförmodade hindret mot den just nu så viktiga exporten af cellulosa till Amerika.

Svenska trämasseföreningen har i sin ofvanberörda skrift framhållit, bland annat, följande.

Den amerikanska trämass- och pappersindustrin, som vore

mycket betydande, hämtade en väsentlig del af sitt råmaterial (pappersveden) från Canada. I detta land började för flera år sedan höjas röster för att åsätta pappersveden en dryg exporttull för att hindra dess utförande och i stället befordra dess förädling till trämassa och papper inom landet, alltså en ren exporttull för att befrämja och skydda den inhemska industrien.

En dylik exporttull å pappersved i Canada skulle å andra sidan blifva ett ruinerande slag för hela Förenta staternas trämasse- och pappersindustri. Förenta staternas regering fattade därför ofördröjligen det beslutet, att, i den händelse något land skulle åsätta en råvara någon exporttull, skulle samtidigt importtullen i Förenta staterna å den förädlade varan höjas med ett belopp, som motsvarade exporttullen å råvaran.

Den s. k. skogsvårdsafgiften vore emellertid icke på något sätt en exporttull, som upptoges för att skydda trämasse- eller pappersindustrien i landet, och ej heller hade den upptagits för att på minsta sätt hindra utförsel af råvaran till Amerika, dit, så vidt föreningen hade sig bekant, någon export af pappersved aldrig ägt rum.

Föreningen, som i öfrigt åberopade hufvudsakligen samma omständigheter som Skandinaviska cellulosaaföreningen, har tillika uttalat den förmodan, att efter införandet af skogsaccisen med tillhörande själfdeklarationer inkasserandet af skogsvårdsafgifterna ej längre komme att ske genom tullverket utan af de respektive kommunerna eller annan dylik myndighet. När denna förändring i sättet för skogsvårdsafgifternas erläggande och inkassering blifvit genomförd, syntes Förenta staternas regering ej hafva minsta orsak eller rättighet att ålägga svensk trämassa någon extra tull.

Konkurrensen på världsmarknaden vore, slutar föreningen, mycket stor och skarp och äfven en i sig själf obetydlig extra utgift, som andra konkurrerande länder ej hade, kunde blifva betungande nog för de svenska fabrikanterna. Under sådana förhållanden anhölle föreningen, att utrikesdepartementet måtte tydligt och klart framlägga för Förenta staternas regering, hur obefogad och orättvis den extra importtull vore, som nu ålagts svensk trämassa.

Till följd af nådig remiss har domänstyrelsen den 12 maj 1909 afgifvit underdånigt utlåtande i ämnet och därvid anfört följande.

Enligt kungörelsen den 13 december 1907, angående uppbörd af skogsvårdsafgifter m. m., skulle sådana afgifter i vissa fall uppbäras af kronofogde, nämligen för vara, som flottledes eller sjöledes, på annat sätt än genom skeppning eller på ångfärja fördes ur riket. Krono-

fogdarna torde ock vara de tjänstemän, som närmast tulltjänstemännen skulle kunna ifrågakomma att handhafva denna uppbörd. Likväl syntes ifråga om skogsvårdsafgifterna öfverstigliga svårigheter möta för uppbörd på annat sätt än det som för närvarande tillämpades. Den vida öfvervägande mängden af de varor, för hvilka skogsvårdsafgift erlades, skeppades nämligen till utlandet. Af de inkomna angifningsinlagorna för år 1908 — omkring 30,000 stycken — framginge, att skeppningen pågått hela seglationstiden från de allra flesta hamn- och lastageplatser i riket, hvilkas antal kunde vara ganska stort inom ett enda fögderi. Ett lastadt fartyg kunde påtagligen ej uppehållas för uppbördens skull, i följd hvaraf uppbördsmanen hvarken kunde vara aflägsat boende från hamn- och lastageplatserna eller begränsa uppbördstiden till vissa dagar. Äfven om kronofogdarna skulle kunna dagligen under en stor del af året verkställa uppbörd af skogsvårdsafgifter, vore de likväl icke lämpliga såsom uppbördsmän, enär detta skulle föranleda afsevärda resor och tidsutdräkt för dem, som hade att erlægga dessa afgifter. Det syntes ock olämpligt att för denna uppbörd förordna särskilda uppbördsmän. För uppbörd af ifrågavarande afgifter för vara, som skeppades till utlandet, syntes på grund häraf ej andra än tulltjänstemän vara lämpliga. Dessa vore lämpliga att handhafva ifrågavarande uppbörd, jämväl af den anledningen att de vore i tillfälle att utöfva kontroll angående mängden af den vara, för hvilken skogsvårdsafgift skulle erläggas. Domänstyrelsen kunde på grund af det anförda icke framlägga något förslag angående uppbärande af skogsvårdsafgifterna på annat sätt än genom landets tullmyndigheter, utan hölle före, att lämpligaste och helt visst det enda lämpliga sättet för denna uppbörd vore det, som nu tillämpades.

Generaltullstyrelsen har uti den 31 augusti 1909 afgifvet underdånigt utlåtande i ämnet uttalat såsom sin åsikt, att då skogsvårdsafgifterna skulle utgå nästan uteslutande för allenast sådana skogsvårdsprodukter, som utfördes till utlandet, och afgifterna därför borde debiteras och gäldas vid själfva exporttillfället, vid hvilket tillfälle verksammaste medel för deras indrivande stode till buds, afgifterna lämpligen icke kunde uppbäras på annat sätt än som för närvarande ägde rum. Annorlunda skulle emellertid enligt styrelsens mening förhållandet blifva, om skogsvårdsafgifterna skulle utgå efter afverkad virkesmängd och de särskilda beloppens storlek grundas såväl på offentlig taxering som på vederbörandes deklaration.

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 1 Saml. 1 Afd. 75 Häft.

Tulltarifflagen
af år 1909.

Såsom jag härofvän redan antydt, hafva förhållandena kommit ändradt läge genom den af Förenta staterna i augusti 1909 antagna nya tulltarifflagen. Enligt bestämmelserna i denna lag beräknas tullafgifterna å pappersmassa och tryckpapper hufvudsakligen på samma sätt som enligt den äldre lagen. Därvid är dock att märka att tilläggs-tullen, som enligt den äldre lagen skulle drabba varor från främmande land, för den händelse detta land lagt exporttull eller annan exportafgift å *till Förenta staterna utförd pappersmasseved*, enligt den nya lagen skall utgå, därest ursprungslandet lagt exporttull eller annan exportafgift å *tryckpapper, pappersmassa eller ved afsedd för tillverkning af pappersmassa*, och detta vare sig exportafgiften afser *utförsel till Förenta staterna eller annat land*. Därtill kommer att införseln till Förenta staterna af mekaniskt tillverkad pappersmassa enligt den nya lagen sker helt och hållet tullfritt från sådana länder, som icke belägga tryckpapper, mekanisk massa eller ved afsedd för tillverkning af pappersmassa med någon sorts exportafgift eller på annat sätt söka hindra utförseln af dylika artiklar. Beträffande vissa andra papperssorter än tryckpapper hafva tullsatserna blifvit i den nya lagen rätt afsevärdt höjda.

De bestämmelser, för hvilka jag sålunda redogjort, utgöra emellertid endast en minimitariff. I den nya lagen har införts bestämmelser jämväl om en maximitariff och häri ligger den väsentliga skillnaden emellan de båda tarifflagarna. Enligt maximitariffen skola från och med den 1 april innevarande år alla till Förenta staterna importerade varor beläggas, förutom med tull enligt minimitariffen, jämväl med ett ytterligare tullbelopp motsvarande 25 procent af varans värde. Förenta staternas president har dock erhållit bemyndigande att suspendera maximitariffens tillämpning bland annat för varor införda från främmande land, som icke vare sig genom exportafgift eller annorledes söker obehörigen hindra utförseln till Förenta staterna. Detta suspenderande kan emellertid af presidenten under vissa förutsättningar återkallas. Har sådant återkallande skett för varor från visst främmande land, blifva varor från detta land efter förloppet af nittio dagar från återkallandet underkastade maximitariffens bestämmelser.

Af till utrikesdepartementet ingånget meddelande framgår, att de amerikanska tullmyndigheterna under hösten 1909 beslutat, att, i enlighet med den nya lagens minimitariff, trämassa och tryckpapper, som till Förenta staterna importeras från Sverige med undantag af Gottlands, Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken i Dalarna, skola vara underkastade, utöfver den vanliga tullafgiften, jämväl

tilläggstull motsvarande skogsvårdsafgiftens belopp. Till frågan, huruvida jämväl maximitariffen skall tillämpas å dylika artiklar från Sverige, återkommer jag i det följande.

I underdånig skrifvelse den 6 november 1909 har Svenska pappersbruksföreningen anført bland annat följande.

*Svenska
pappersbruks-
föreningen.*

Sedan några år tillbaka hade papper kunnat exporteras från Sverige till Nordamerikas förenta stater och denna export vore stadd i lofvande tillväxt. Under år 1909 drabbades emellertid de papperssorter, som kunnat exporteras till Förenta staterna af en ökad tullbeskattning. Sålunda hade tullafgiften för s. k. smörpapper och dylikt bestämts till 2 cent per pound och 10 procent af värdet, hvilket möjligen kunde förhindra vidare export dit af dylikt papper. Däremot hade ökningen af tullen å vanligt omslagspapper från 25 procent till 35 procent af värdet visserligen försvårat, men ej omöjliggjort fortsatt export, hvilken till och med syntes kunna blifva ökad att döma af talrikt ingående förfrågningar och order.

Denna export hotades dock nu med fullständig tillintetgörelse, ifall Förenta staterna funne anledning att efter den 1 nästkommande april på import från Sverige tillämpa maximaltulltariffen — 25 procent högre än den nu gällande minimaltariffen. Detta befarades kunna inträffa bland annat på grund af den omständigheten, att vederbörande myndigheter i Förenta staterna ansåge den i Sverige å exporterade trävaror, cellulosa och trämassa utgående skogsvårdsafgiften vara en exporttull, emedan den pålades exporterade varor och uppbures af tulltjänstemän.

Oaktadt utrikesdepartementets handelsafdelning gjort stora ansträngningar för att förhindra det, hade skogsvårdsafgiften redan föranledt Förenta staternas myndigheter att i enlighet med där gällande bestämmelser pålägga importen af vissa pappersslag en tilläggstull, som visserligen något förminskade nettoförsäljningsvärdet, men dock ej förhindrade exporten. Skulle emellertid skogsvårdsafgiften eller andra omständigheter föranleda, att maximaltulltariffen tillämpades med afseende på svenskt papper, så blefve all export omöjliggjord. Denna export vore för flera svenska pappersbruk mycket nödvändig och redan nu ej obetydande. Enligt ingångna rapporter utgjordes den direkta exporten från svenska pappersbruk till de Förenta staterna:

Fritt Göteborg.

för tiden	$\frac{1}{1}$	08 t. o. m.	$\frac{30}{6}$	08 kg.	3,686,905 kr.	898,506,16
”	”	$\frac{1}{7}$ ”	”	$\frac{31}{12}$ ”	”	4,654,666 ” 1,105,127,88
”	”	$\frac{1}{1}$ 09	”	$\frac{30}{6}$ 09	”	7,806,860 ” 1,834,778,07.

Dessutom hade säkerligen svenskt papper i obekant mängd exporterats till Förenta staterna af utländska mellanhänder, hvilka köpte i fast räkning men ej uppgåfve hvart varan transiterades.

Af de anförda siffrorna framginge, att exporten ökats successift och att den för året $\frac{1}{7}$ 1908— $\frac{1}{7}$ 1909 utgjorde i värde tillsammans kronor 2,939,905,95.

Under nuvarande förhållanden och med den stora konkurrens, som gjorde sig gällande å pappersmarknaden, vore det mycket skadligt för den svenska pappersindustrien, om exporten på Nordamerikas förenta stater plötsligt omintetgjordes.

Importörer i Förenta staterna af svenskt papper vore för närvarande oroliga och vågade ej afsluta uppgörelser om leveranser af svenskt papper för någon tid framåt af fruktan för att maximaltariffen kunde blifva tillämpad på detta papper. Af denna anledning vore det angeläget, att det snarast möjligt blefve fastställt, huruvida svenskt papper allt framgent komme att tullbehandlas efter minimaltariffen eller ej. Kunde ej så ske i god tid före den 1 nästkommande april vore det att befara, att de amerikanska kunderna träffade aftal om leveranser med tillverkare utom Sverige.

Svenska pappersbruksföreningen hade därför å sitt möte den 28 oktober 1909 beslutat, att hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhålla, att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas, för att den nuvarande skogs-vårdsafgiften borttoges i dess nuvarande form och ersattes med en beskattning, som ej kunde föranleda till att myndigheterna i Förenta staterna betraktade den såsom exporttull å trä och fabriker däraf, samt att Kungl. Maj:t i öfrigt måtte undanrödja andra möjligen befintliga anledningar till att Förenta staterna kunde finna sig föranlättna att mot Sverige tillämpa maximaltulltariffen.

Domän-
styrelsen den
17 november
1909.

Häröfver har domänstyrelsen den 17 november 1909 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande samt därvid uttalat följande.

De åtgärder, hvilka skulle kunna främja det af pappersbruksföreningen i dess förberörda skrift afgifna syftet, skulle kunna bestå däri, att allenast själfva uppbörden af skogsvårdsafgifterna ordnades på annat sätt. Då styrelsen i sitt förenämnda underdåniga utlåtande

den 12 maj 1909 förklarar sig icke vara i tillfälle att framlägga något förslag angående uppbärande af skogsvårdsafgifterna på annat sätt än genom landets tullmyndigheter, hade styrelsen utgått från den förutsättningen, att uppbörden skulle ske samtidigt med skeppningen. Ansåges detta ej nödigt, skulle uppbörden t. ex. halfårsvis kunna ske genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande på grund af för hvarje halfår af tulltjänstemännen lämnade uppgifter om exportörer, mängd af utförda varor, hvarför sådan afgäld skulle erläggas, samt afgäldens belopp. Det kunde likväl ifrågasättas, huruvida icke en sådan oväsentlig förändring skulle uppfattas såsom allenast ett försök att maskera den afgäld, som af Nordamerikas förenta stater ansåges vara en exporttull. I sak vore ju ej heller någon ändring genomförd, hvarför styrelsen ej funne sig kunna förorda en sådan åtgärd.

Den åtgärd i sak, som i detta fall borde vidtagas för ernående af det afsedda målet, vore, att bestämmelse meddelades om, att skogsvårdsafgifterna skulle utgå för ifrågavarande varor, icke allenast då de exporterades, utan äfven då de vunne användning inom landet. På sådant sätt blefve det ej möjligt att karakterisera skogsvårdsafgiften såsom exporttull.

Härvid finge emellertid undantag göras för skogsägarens husbehof af skilda virkesslag. Det kunde äfven ifrågasättas, huruvida icke under sådan förutsättning, som ofvan sagts, famn- eller kastved borde alldeles fritagas från skogsvårdsafgift. Den kastved, som utfördes från landet och därvid nu vore föremål för skogsvårdsafgift, utgjorde en relativt ringa mängd, exempelvis under år 1907 enligt kommerskollegii underdåniga berättelse rörande handel allenast 54,200 kubikmeter, med en häremot svarande skogsvårdsafgift af 2,710 kronor. Det torde ej vara af betydelse att söka åt skogsvårdsstyrelserna bevara ett sådant belopp genom att lägga någon viss ringa afgift på all inom landets skogar upphuggen och till försäljning afsedd kastved, vare sig den exporterades eller användes inom landet. Vedhandeln vore tillika så svår att kontrollera, att anordnandet af en sådan kontroll ej kunde ens ifrågasättas för att åt skogsvården bevara ett så ringa belopp, som det angifna. Famn- eller kastved torde alltså böra helt och hållet befrias från skogsvårdsafgift, därest sådan afgift skulle åsättas jämväl annat virke än det som exporterades.

Kontrollen öfver mängden af inom landet användt virke af annat slag komme äfven att medföra svårigheter, likaså uppbörden af skogsvårdsafgifter för dylikt virke. Härför kräfdes sannolikt på sådant sätt ordnade förhållanden, som blifvit nödiga vid beskattning af skog medelst accis. Då den beslutade kommunala skogsaccisen enligt styrelsens

mening torde böra betraktas såsom en provisorisk åtgärd att gälla, intill dess en allmän skattereform hunne blifva genomförd, syntes det för närvarande ej vara lämpligt att fortsätta på denna väg, så framt det kunde undvikas.

Enklast ställde sig lösandet af det nu föreliggande spørsmålet, om den ifrågasatta ändringen angående skogsvårdsafgifterna kunde begränsas till allenast trämassa, hvilken ock närmast afsåges, när fråga vore om export till Nordamerikas förenta stater. Trävaror infördes nämligen icke från Sverige till berörda stater men väl pappersmassa, dock ej heller sådan i större mängd. Under åren 1907 och 1908 hade enligt kommerskollegii uppgifter denna utförsel uppgått till nedan angifna belopp:

	år 1907	år 1908
kemisk, torr	12,817,511 kg.	17,229,026 kg.
„ våt	173,150 „	40,000 „
mekanisk, torr.....	66,040 „	60,000 „
„ våt	— —	41,452 „

Därest ändringen angående skogsvårdsafgifterna kunde begränsas på ofvan angifvet sätt, i hvilket fall uppbörden af skogsvårdsafgiften för trämassa borde ske genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande, förslagsvis efter utgången af hvarje år för den under det förflutna året tillverkade massan efter tillverkarens deklARATION, vore saken relativt lätt ordnad. Beloppet af den afgift, som borde erläggas för inom riket tillverkad trämassa, borde under sådan förutsättning afpassas så, att skogsvårdsafgifterna för all trämassa blefve ungefär lika stor som de nu inflytande skogsvårdsafgifterna för exporterad sådan massa, med iakttagande af att afgiften per ton torr massa, likasom nu vore fallet, blefve ett rundt tal. Det kunde emellertid jämväl ifrågasättas, huruvida afgälderna för kemisk och mekanisk massa borde allt framgent förhålla sig till hvarandra såsom 50 till 30.

Utförseln af trämassa utgjorde under åren 1907 och 1908 enligt kommerskollegii uppgifter nedanstående belopp:

	1907	1908
kemisk, torr.....	321,470,274 kg.	362,677,026 kg.
„ våt	35,763,960 „	37,333,918 „
mekanisk, torr.....	59,366,288 „	54,414,336 „
„ våt	114,246,432 „	109,322,257 „

Häremot svarande skogsvårdsafgifter hade beräknats uppgå till:

	1907	1908
för kemisk, torr	160,735: 14 kronor	181,338: 51 kronor
„ „ våt	8,940: 49 „	9,333: 48 „
„ mekanisk, torr	17,809: 89 „	16,324: 30 „
„ „ våt	17,136: 96 „	16,398: 34 „
eller tillsammans	204,622: 48 kronor	223,394: 63 kronor.

År 1907 hade hela mängden af den trämassa, som nämnda år inom landet tillverkats, uppgått till nedanstående belopp:

kemisk, torr	344,397,247 kilogram
„ våt	202,186,845 „
mekanisk, torr	66,958,315 „
„ våt	298,049,715 „

Hade denna trämassa åsatts en skogsvårdsafgift för hvarje ton af 36 öre för kemisk torr och 22 öre för mekanisk torr massa samt hälften af dessa belopp för våt massa, hvilka tal förhölle sig till hvarandra likasom 50 till 30, skulle sammanlagda beloppen af dessa afgifter hafva för år 1907 utgjort:

för kemisk, torr	123,983: — kronor
„ „ våt	36,393: 63 „
„ mekanisk, torr	14,730: 82 „
„ „ våt	32,785: 46 „
eller tillsammans	207,892: 91 kronor.

Detta sistnämnda belopp komme de för den utförda trämassan ofvan beräknade skogsvårdsafgifterna för år 1907 så nära, att de nu gällande afgifterna per ton skeppad massa syntes kunna utbytas mot de sålunda föreslagna, därest skogsvårdsafgift komme att åsättas all trämassa, som inom landet tillverkades, och därest förhållandet mellan afgäldernas belopp för kemisk och mekanisk massa ansåges fortfarande böra vara 50 till 30. Dessa tal hade emellertid betingats däraf, att vid tiden för afgäldernas bestämmande prisen å kemisk och mekanisk massa förhållit sig till hvarandra såsom 5 till 3. Nu vore detta förhållande i prisläget mycket ändradt, i det särskildt priset å den kemiska massan sjunkit. Förhållandet mellan prisen för de olika slagen af trämassa vore för närvarande ungefär lika med 4 till 3. Det skulle

därför vara rättare att vid en eventuell ändring af skogsvårdsafgiften för pappersmassa på ofvan ifrågasatt sätt bestämma densamma till 35 öre för hvarje ton kemisk torr massa och 25 öre för hvarje ton mekanisk torr samt hälften af dessa belopp för våt massa. Tillämpades dessa tal å sammanlagda beloppen af under år 1907 inom landet tillverkad trämassa, erhöles nedanstående summor:

för kemisk, torr	120,539: 03	kronor
„ „ våt	35,382: 69	„
„ mekanisk, torr	16,739: 57	„
„ „ våt	37,256: 21	„
eller tillsammans		209,917: 50 kronor.

Denna summa stode äfven den för exporterad massa under år 1907 beräknade skogsvårdsafgiften, 204,622: 48 kronor, så nära, att beloppen 35 och 25 öre skulle kunna utbytas mot nu gällande skogsvårdsafgifter för kemisk och mekanisk massa, därest skogsvårdsafgift komme att åsättas all trämassa, som inom landet tillverkades.

Under återopande af den sålunda lämnade utredningen har domänstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t i anledning af förevarande framställning från svenska pappersbruksföreningen måtte aflåta proposition till Riksdagen angående sådan ändring af nådiga förordningen den 24 juli 1903 angående skogsvårdsafgifter,

att skogsvårdsafgift må komma att utgå för all trämassa, som tillverkas inom riket, med 35 öre för hvarje ton kemiskt tillverkad torr massa och 25 öre för hvarje ton mekaniskt tillverkad torr massa, samt för våt trämassa med hälften af nyss angifna belopp;

att uppbörden af dessa afgifter må ske genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande efter utgången af hvarje år för det under nästförflutna året tillverkade beloppet af skilda slag af trämassa; samt

att vederbörande fabrikanter af trämassa förklaras skyldiga att angående beloppet af utaf dem tillverkad trämassa afgifva deklaration.

Uti särskildt yttrande den 25 november 1909 har kommerskollegium förklarat sig biträda domänstyrelsens berörda hemställan.

*Kommers-
kollegium den
25 november
1909.*

*Svenska
cellulosa-
föreningen
m. fl.*

Den 30 november 1909 ingafs till Kungl. Maj:t en underdånig skrifvelse från Svenska cellulosa-föreningen, Svenska trävaruexportföreningen och Svenska trämassaföreningen. I denna skrifvelse anföres, bland annat, följande.

Pappersmasseindustrien i Sverige hade under senare tid visat en

betydlig utveckling. Tillverkningen af kemisk massa hade sålunda under åren 1900—1909 ungefär tredubblats och tillverkningen af mekanisk massa mer än fördubblats. Produktionsförmågan hos de för närvarande i gång varande fabrikerna uppginge till omkring 680,000 ton kemisk massa och 280,000 ton mekanisk massa, allt s. k. torr beräkning.

Afsättningsförhållandena för pappersmassa hade emellertid under de senaste två åren icke varit gynnsamma. Dels berodde detta säkerligen på den allmänna depression i affärlifvet, som karakteriserat dessa två år, dels hade Tyskland, som fordom varit en konsument af svensk massa, till följd af starkt utvecklade inhemska produktion i stället öfvergått till att vara en konkurrent på afsättningsmarknaden, och dels hade slutligen väl också just den snabba expansion, som den svenska pappersmasseindustrien företett, varit en bidragande orsak till nämnda förhållande.

Från de svenska pappersmassefabrikernas sida hade stora ansträngningar gjorts att vinna ersättning för den förlorade tyska marknaden och särskildt hade bemödandena i detta hänseende riktat sig på Nordamerikas förenta stater, hvarest den inhemska produktionen af pappersmassa begynt visa sig otillräcklig för landets egna behof. Dessa bemödanden hade ej heller varit utan framgång. Exporten af pappersmassa till Förenta staterna hade icke varit obetydlig, och från de svenska fabrikanternas sida vore stora förhoppningar fästa vid denna marknad. Det ville emellertid synas, som om utsikterna att vinna insteg på densamma skulle blifva tillintetgjorda genom den nya tulltariffagens antagande i Förenta staterna.

Redan den förut gällande tulltariffagen innehöll bestämmelsen, att pappersmassa, som importerades till Förenta staterna från något främmande land, hvilket lade exporttull eller annat slag af exportafgift å pappersmassa eller pappersmasseved, skulle vid import till Förenta staterna åsättas en strafftull, motsvarande exportafgiftens storlek. Då Förenta staternas tullmyndigheter hänförde den i Sverige utgående skogsvårdsafgiften för, bland annat, exporterad trämassa till exportafgift, hade följden blifvit den, att för svensk pappersmassa måst erläggas en importtull af 50 öre per ton kemisk och 30 öre per ton mekanisk massa, från hvilken andra länders fabrikanter, alltså Sveriges konkurrenter på den nordamerikanska marknaden, varit befriade. Till följd af bestämmelserna i den nya tulltariffagen komme från Sverige exporterad mekanisk massa att i Förenta staterna drabbas af en importtull af

tillsammans omkring 7 kronor 30 öre per ton. Redan nu nämnda tullsatser gjorde det omöjligt för svenska fabrikanter att konkurrera med andra pappersmasse-exporterande länder i mekanisk massa, och försvarade, enligt hvad erfarenheten redan visat, i hög grad afsättningen äfven af kemisk massa. Fara vore emellertid för handen, att äfven afsättningen af kemisk massa skulle från och med den 1 april 1910 blifva alldeles omöjliggjord, om maximaltulltariffen komme att tillämpas å svensk trämassa.

Vid dessa förhållanden hade föreningarna ansett sig böra i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga erforderliga åtgärder till förekommande af, att ifrågavarande strafftullbestämmelser blefve bragta i tillämpning beträffande svensk pappersmassa. I sakens nuvarande läge hade föreningarna ej kunnat se mer än en utväg att på ett betryggande sätt förekomma den hotande faran, och denna utväg vore att förändra bestämmelserna om skogsvårdsafgift, så att denna ej vidare kunde betraktas och behandlas såsom en exportafgift. Detta skulle efter sökandenas uppfattning lämpligast låta sig göra på det sätt, att afgiften ej vidare upptoges för exporterad trämassa, men däremot för allt virke, som inom landet afverkades, vare sig virket eller däraf framställd vara förbrukades inom landet eller exporterades; dock med undantag för virke, som användes till husbehof.

Det kunde förutses, att denna tanke skulle möta invändningar från sådana inhemska virkesförbrukare, som hittills icke behöft räkna med en dylik afgift. Till sådana inhemska virkesförbrukare vore i främsta rummet att räkna järntillverkningsindustrien, hvilken dels direkt, dels i form af träkol förbrukade högst betydande kvantiteter virke. Enligt gjorda beräkningar uppginge järntillverkningens virkesförbrukning till nära 6 miljoner kubikmeter årligen, under det att pappersmasseindustrien och sågverksindustrien förbrukade respektive $4\frac{1}{4}$ och 7 miljoner kubikmeter. En annan industri, som för närvarande vore befriad från skogsvårdsafgiften, vore papperstillverkningen. Såge man saken från skogsvårdssynpunkt, syntes emellertid näppeligen anledning finnas att göra åtskillnad mellan det virke, som förbrukades inom landet och det, som exporterades, utan torde med allt skäl böra uppställas det kraf, att all virkesförbrukande industri borde lämna sin tribut till skogsvården. Det nuvarande systemet hade gifvetvis till följd, att i många län tillgången på skogsvårdsmedel icke stode i proportion till virkesförbrukningen. Det hade t. ex. beräknats, att inom Örebro län industriens årliga virkesförbrukning uppginge till omkring $1\frac{1}{2}$ miljon kubikmeter, däraf emellertid omkring $1\frac{1}{4}$ miljon åtginge

för järntillverkningen och alltså för närvarande icke lämnade något bidrag till skogsvården. Äfven inom Västmanlands och Kopparbergs län fölle den vida största delen af den årliga virkesförbrukningen på järntillverkningen. Att också på flera håll skogsvårdsstyrelserna ansett sig hafva otillräckliga medel till sitt förfogande, vore ju välbekant, och detta förhållande hade inom Riksdagen föranledt motioner i syfte att förskaffa bidrag till de på skogsvårdsmedel fattiga länen från sådana län, som ansetts hafva öfverflöd. Den riktiga utvägen att tillgodose de behöfvande länen vore därför att genomföra grundsatsen om skyldighet för all skogsförbrukande industri att likformigt bidraga till skogsvården.

Måhända skulle invändningar mot förslaget också möta från annat håll. Vore den tankegång riktig, som gjorts gällande under behandlingen af den år 1909 antagna lagen om skogsaccis, nämligen att afgifter, som lades å afverkad virke, oberoende af hvem som i första hand hade att erlægga dem, till slut i större eller mindre grad komme att drabba jordägarna, skulle en omläggning af skogsvårdsafgiften i den angifna riktningen i större eller mindre mån innebära en ökad tunga för ägarne af skogsmarken. Emellertid syntes en lämplig utväg för handen att bereda ägarne af skogsmarken ersättning för den ökade tunga, som eventuellt komme att drabba dem, nämligen genom att gifva ägaren företrädesrätt att för skogsvårdsändamål erhålla bidrag ur de skogsvårdsafgifter, som utgått för virke från hans mark. Ett dylikt system hade nyligen genom lag den 8 augusti 1908 införts i Norge. All anledning vore att antaga, att ett sådant system skulle verka till skogsvårdens fromma, men det torde ej kunna användas i Sverige, med mindre skogsvårdsafgifternas upptagande anförtrordes åt lokala myndigheter. Om likväl, såsom nu ifrågasatts, afgiften upptoges för allt virke utom husbehovsvirke, låge det i sakens natur, att inkasserandet finge anförtras åt lokala myndigheter. Detta torde emellertid ej möta svårigheter, sedan genom lagen om skogsaccis ett system för afgifters upptagande komnunvis på förhand vore iordningställt, hvilket med obetydliga jämkningar syntes vara användbart äfven för upptagande af skogsvårdsafgifter.

Öfver sistberörda framställning har domänstyrelsen den 29 november 1909 afgifvit infordradt utlåtande och därvid anført.

I syfte att trygga afsättningen af svensk trämassa på Förenta staterna hade sökandena föreslagit, ej blott att sättet för uppbörden af skogsvårdsafgifter skulle omläggas, utan ock att ett helt nytt system skulle tillämpas för skogsvårdsafgifternas utgående, hvarigenom allt

*Domän-
styrelsen den
29 november
1909.*

virke, som inom landet afverkades för andra ändamål än husbehof, skulle komma att åsättas sådan afgift.

Ehuru goda skäl kunde anföras för det sålunda framställda förslaget, mot hvars förra del eller sättet för uppbörden domänstyrelsen ej hade något att erinra, därest det ifrågasatta systemet för afgäldernas utgående komme att antagas, ansåge sig domänstyrelsen dock böra erinra, att det ifrågasatta systemet innebure en så genomgripande förändring, att det skulle tarfva en mycket grundlig utredning, förr än det kunde anses färdigt att framläggas för Riksdagen. Skogsvårdsafgifternas storlek borde nämligen grundas icke allenast på den mängd virke, som inom landet afverkades, utan ock på dettas värde per kubikenhet äfvensom på i hvad mån afverkning af skilda virkesslag vore ägnad att främja en god skogsvård.

Med afseende på virkets värde per kubikenhet kunde nämnas, att vissa slag af virke hade svårt att bära äfven en lindrig skogsvårdsafgift. Hit hörde vindfällda och torra träd af smärre dimensioner, gallringsvirke och affallsvirke efter afverkning af timmer och annat värdefullare virke. Tillgodogörandet af dylika mindre värdefulla virkesslag borde ej hindras, emedan beståndens vård och förnygring härpå skulle blifva lidande. Affallsvirket användes hufvudsakligen till kolning, och det hade genom en lång erfarenhet ådagalagts, att kolningen vore i synnerligen hög grad ägnad att befrämja god skogsåterväxt och rationell skogsvård. Härom bure de vackra skogsbestånd vittnesbörd, hvilka följt kolningen i spåren och uppvuxit inom våra bergsbruks-trakter. Då kolningen alltså i och för sig befrämjade skogsvården, kunde det vara tvifvel underkastadt, huruvida det virke, som användes till kolning, borde påläggas skogsvårdsafgift. Om kolningen härigenom begränsades, vore det fara värdt, att en dylik afgift blefve skogsvården mera till men än till gagn.

Äfven andra synpunkter, såsom den inhemska förädlingsindustriens befrämjande med mera, borde beaktas och utredas, förr än det ifrågasatta nya systemet för skogsvårdsafgifters utgående finge ifrågakomma att ersätta det för få år sedan antagna. Skogsvårdsafgiften å varor, som utfördes från landet, vore nämligen ägnad att främja vår egen förädlingsindustri. Genom att påföra skogsvårdsafgift å allt virke, som för annat ändamål än husbehof afverkades, komme däremot den förädlingsindustri, som använde trä såsom råmaterial, att få bära sådana afgifter, hvilket möjligen icke vore till gagn för att åt vår växande befolkning skaffa arbete och utkomst inom egna landamären.

Jämväl för ernående af det mål, som gifvit anledning till nu

förevarande framställning, nämligen att undanrödja de hinder, som förefunnes eller kunde uppstå för utförsel till Amerikas förenta stater af svensk trämassa, ansåge styrelsen det förslag, som i styrelsens förberörda underdåniga utlåtande den 17 november 1909 framstälts, vara tillfyllest. Detta förslag hade tillika den fördelen framför det nu ifrågasatta, att det syntes hinna i så god tid utredas och slutbehandlas, att ett beslut kunde föreligga så tidigt före den 1 nästkommande april, att vår handel på Amerikas förenta stater med papper och pappersmassa icke behöfde blifva lidande och framför allt att en befarad strafftull icke kunde hinna drabba varor af sådana slag, som utfördes till Förenta staterna.

Domänstyrelsen vidhölle därför sitt förslag i sistberörda underdåniga utlåtande och återopade sin därvid lämnade utredning såsom yttrande jämväl i nu förevarande ärende.

Till följd af nådig remiss har jämväl kommerskollegium den 2 december 1909 afgifvit underdånigt utlåtande med anledning af ofvannämnda utaf Svenska cellulosaföreningen med flere gjorda framställning och därvid uttalat, att denna framställning om ett helt nytt system för skogsvårdsafgifternas utgående icke kunde eller borde genomföras utan en omsorgsfull utredning, för hvilken tillräcklig tid nu icke förefunnes. Om därför kollegium med vidhållande af sin i ofvan omförmälda underdåniga utlåtande af den 25 november 1909 uttalade mening, instämde i det slut, hvartill domänstyrelsen nu senast kommit, ville kollegium dock för sin del betona nödvändigheten af att utredning om lämpligaste sättet för skogsvårdsafgifternas utgående snarast möjligt måtte företagas, så att icke i något fall eller på något håll Sverige måtte i framtiden utsättas för repressalier af det slag, som nu förekommit och kunde förekomma från Förenta staterna.

Kommerskollegium den 2 december 1909.

I enahanda syfte som här ofvan omförmälda framställningar hafva dylika inkommit från handelskammaren i Göteborg, från Karlstads handelsförening och från Göteborgs börssällskap.

Handelskammaren i Göteborg m. fl.

Den uppfattning, som gjort sig gällande inom Förenta staterna och enligt hvilken de på grund af nådiga förordningen den 24 juli 1903 utgående skogsvårdsafgifterna skulle vara att betrakta såsom en å vissa skogsprodukter lagd exportafgift, har, såsom de i ärendet gjorda framställningarna utvisa, gifvit anledning till farhågor, att den nya tulltarifflagens maximitariffer skulle komma att från och med den 1 april 1910 tillämpas å varor införda från Sverige. Emellertid har numera,

Proklamation den 29 januari 1910.

enligt meddelande från Kungl. Maj:ts beskickning i Washington, Förenta staternas president genom proklamation den 29 januari innevarande år föreskrifvit, att tullbehandling af varor med svenskt ursprung skall, jämväl efter ingången af april månad 1910, ske endast efter tullagens minimitariff. Enligt beskickningens meddelande är denna proklamation så att förstå, att svenska varor visserligen skola vara fria från maximitullen, 25 procent af varans värde, men att, så länge skogsvårdsafgift enligt hittills gällande bestämmelser, upptages i Sverige, pappersmassa och tryckpapper, som härifrån införas till Förenta staterna, komma att, utöfver den för varorna föreskrifna normala tullsatsen, såsom hittills beläggas med en skogsvårdsafgiften motsvarande tilläggstull.

Nuvarande
tillverkning
och export.

Till upplysning angående tillverkningen under senare år i Sverige af trämassa äfvensom beträffande utförseln af sådan massa samt af tryckpapper till främmande länder, särskildt Nordamerikas förenta stater, har jag låtit verkställa nedan införda utdrag ur kommerskollegii berättelser. Rörande tillverkningen af tryckpapper saknas specifika uppgifter.

Trämassa.

Tillverkning.	1905.		1906.		1907.		1908.	
	Kilogram.	Värde.	Kilogram.	Värde.	Kilogram.	Värde.	Kilogram.	Värde.
Kemisk torr	266,583,115	33,722,953	288,960,205	37,042,310	344,397,247	43,728,287	423,154,005	51,812,287
» våt	130,907,473	7,730,460	141,494,036	8,567,423	202,186,845	11,771,316	224,774,374	12,954,885
Mekanisk torr	65,204,078	4,054,781	57,602,069	3,627,360	66,958,315	4,684,600	60,480,691	4,500,798
» våt	244,187,971	7,250,966	261,679,412	8,060,945	298,049,715	9,718,346	306,359,598	10,310,940
Summa	706,882,637	52,759,160	749,735,722	57,298,038	911,592,122	69,902,549	1,014,768,668	79,578,910
Utförsel.								
Kemisk torr	239,614,441	34,744,094	253,786,747	36,799,078	321,470,274	45,970,249	362,677,026	48,961,399
» våt	22,980,304	1,666,072	23,677,786	1,716,639	35,763,960	2,503,477	37,333,918	2,426,705
Mekanisk torr	48,734,741	3,655,106	53,950,027	3,938,352	59,366,288	5,342,966	54,414,336	4,897,290
» våt	72,506,625	2,537,732	83,396,341	2,752,079	114,246,432	4,912,597	109,322,257	4,482,213
Summa	383,836,111	42,603,004	414,810,901	45,206,148	530,846,954	58,729,289	563,747,537	60,767,607
Utförsel till Nordamerikas förenta stater.								
Kemisk torr	8,152,438	1,182,104	7,051,373	1,022,449	12,817,511	1,832,904	17,229,026	2,325,919
» våt	120,000	8,700	—	—	173,150	12,120	40,000	2,600
Mekanisk torr	6,050	454	45,780	3,342	66,040	5,944	60,000	5,400
» våt	—	—	—	—	—	—	41,452	1,700
Summa	8,278,488	1,191,258	7,097,153	1,025,791	13,056,701	1,850,968	17,370,478	2,335,619

Sammandrag.

	Tillverkning.		Utförsel.		Utförsel till Amerika.	
	Kilogram.	Värde.	Kilogram.	Värde.	Kilogram.	Värde.
1905	706,882,637	52,759,160	383,736,111	42,603,004	8,278,488	1,181,258
1906	749,735,722	57,298,038	414,810,901	45,206,148	7,097,153	1,025,791
1907	911,592,122	69,902,549	530,846,954	58,829,289	13,056,701	1,850,968
1908	1,014,768,668	79,578,910	563,747,537	60,767,607	17,370,478	2,335,619

Tryckpapper.

	Utförsel.		Utförsel till Amerika.	
	Kilogram	Värde	Kilogram	Värde
1907	50,975,042	10,195,008	127,474	25,495
1908	48,845,563	9,280,657	39,327	7,472

Anm. Specifika uppgifter för tiden före 1907 saknas.

Beträffande särskildt trämassan framgår af förestående siffror, att vår utförsel af massa till Förenta staterna under tiden 1905—1908 mer än fördubblats samt att värdet af denna export, som år 1905 utgjorde 2,24 % af värdet utaf hela tillverkningen, år 1908 uppgick till 2,93 % af sistnämnda värde.

De rörande exporten till Förenta staterna ofvan upptagna siffrorna angifva emellertid endast den direkta exporten från Sverige. Beträffande de mycket betydande kvantiteter af nu ifrågavarande varor, som till Amerika transiteras öfver, bland annat, Hamburg och London hafva några tillförlitliga uppgifter tydligen ej kunnat erhållas. Jag anser mig emellertid i detta sammanhang böra meddela, att Svenska handelskammaren i Newyork uti ett mig förevisadt bref till en svensk affärsman trott sig kunna sätta värdet af från Sverige till Förenta staterna årligen införd pappersmassa och papper så högt som till 15 miljoner kronor.

Det torde vara öfverflödigt att här närmare ingå på de skäl, som kunna anföras gent emot den amerikanska uppfattningen om skogs-
vårdsafgifternas karaktär. Att dessa afgifter icke äro eller någonsin
afsetts att utgöra exporttull å vissa skogsprodukter lär enligt svensk

Departement-
chefen.

åskådning vara fullt klart. De underhandlingar, som genom svenska beskickningen i Washington vid upprepade tillfällen förts i denna fråga med de amerikanska myndigheterna, hafva emellertid gifvit vid handen, att skogsvårdsafgifterna enligt amerikansk uppfattning otvifvelaktigt vore att anse såsom exportafgifter.

Genom den af mig härofvän lämnade redogörelsen framgår, att nämnda uppfattning om skogsvårdsafgiftens natur vållat afsevärda svårigheter för vår export af pappersmassa och tryckpapper till Förenta staterna. De framställningar, som i ärendet gjorts om vidtagande af åtgärder till undanrödjande af dessa svårigheter, synas mig också i hög grad behjärtansvärda. I dessa framställningar hafva betonats dels den olägenhet, som tillskyndats svenska exportörer genom den skogsvårdsafgiften motsvarande tilläggstullen å pappersmassa och tryckpapper med svenskt ursprung, från hvilken tilläggstull andra, med Sverige konkurrerande länder äro befriade, dels ock den förlamande inverkan, som maximitariffens tillämpande gent emot Sverige skulle komma att utöfva å vår export af nämnda varor till Förenta staterna. Genom Presidentens ofvån omförmälda proklamation har visserligen bestämts, att minimitariffens tullsatser skola tillämpas å svenska varor jämväl efter ingången af april månad 1910; dock ber jag härvid få erinra, att det medgifvande, som sålunda gjorts, gäller endast tillsvidare och att det samma följaktligen kan komma att framdeles återkallas. Äfven om så ej skulle ske, läser emellertid blotta möjligheten af maximitariffens tillämpning emot Sverige verka till hinder för vår export till Förenta staterna. Till stöd för denna uppfattning torde det tillåtas mig meddela, att redan under hösten 1909 amerikanska importörer fordrat, att exportörer i Sverige skulle ikläda sig risken för den tullförhöjning, som genom maximitariffen skulle kunna inträda, hvilket haft till följd att några kontrakt för längre tid om leveranser till Amerika af pappersmassa och tryckpapper icke kunnat afslutas. För ett tryggande af våra affärsförbindelser med Förenta staterna torde följaktligen vara nödigt vidtaga åtgärder därhän att skogsvårdsafgifterna icke vidare skulle kunna i Förenta staterna betraktas såsom exportafgift af ett eller annat slag.

För vidtagande af sådana åtgärder talar jämväl den ofvån åberopade omständigheten, att skogsvårdsafgiften redan nu förorsakar, att svenska varor af ifrågavarande slag vid införsel till Förenta staterna beläggas med en tilläggstull, från hvilken de eljest skulle vara befriade. I detta afseende bör särskildt erinras därom, att tullen å mekaniskt tillverkad pappersmassa med svenskt ursprung vid import till Förenta staterna för närvarande uppgår till 7 kronor 30 öre per ton, under det

att införseln af sådan massa skulle ske helt och hållet tullfritt, därest skogsvårdsafgiften icke ansåges utgöra en exportafgift. Olägenheterna af att svenska varor sålunda beläggas med högre tull än dylika varor från andra, med Sverige konkurrerande länder torde ligga i öppen dag.

Beträffande de åtgärder, som böra i ofvan angifna syfte här i Sverige vidtagas, hafva Svenska cellulosaföreningen, Svenska trävaruexportföreningen och Svenska trämasseföreningen i den skrifvelse, för hvilken jag ofvan redogjort, hemställt, att skogsvårdsafgifterna skulle omläggas sålunda, att allt virke, som i landet afverkades för andra ändamål än husbehof, komme att åsättas dylik afgift. En omläggning af skogsvårdsafgifterna i sådan riktning skulle emellertid, enligt min uppfattning möta synnerligen stora praktiska svårigheter och lär i allt fall, såsom ock af domänstyrelsen och kommerskollegium erinrats icke kunna vidtagas utan föregående noggrann utredning. Genom anordnande af en dylik utredning, som uppenbarligen komme att blifva af särdeles omfattande beskaffenhet, skulle frågans lösning påtagligen blifva till en obestämd framtid uppskjuten.

Det af domänstyrelsen framställda, af kommerskollegium understödda förslaget att skogsvårdsafgifterna för trämassa framdeles skulle upptagas icke blott å sådan massa, då den utföres ur riket, utan å all härstädes tillverkad trämassa samt att i samband härmed uppbörden af afgifterna å trämassa skulle öfverflyttas från tullverket till de lokala myndigheterna, synes mig däremot vara af beskaffenhet att redan nu kunna genomföras. Den omständighet, att skogsvårdsafgift allt fortfarande skulle komma att utgå å trävaror vid deras export, kan uppenbarligen icke hafva något inflytande på tullbehandlingen af ifrågavarande varor i Förenta staterna, då export af trämasseved icke förekommer från Sverige till Förenta staterna. Jag har följaktligen icke tvekat att i hufvudsak ansluta mig till domänstyrelsens ifrågavarande förslag.

Genomförandet af det förslag, hvartill jag sålunda anslutit mig, förutsätter en omarbetning af nådiga förordningen angående skogsvårdsafgifter den 24 juli 1903, och har jag i anledning däraf låtit uppgöra förslag till ny förordning i ämnet. Detta förslag anhåller jag härmed få anmäla. Däremot har det icke synt mig af nöden att för närvarande föreslå någon ändring i nådiga förordningen den 13 juni 1908 angående skogsvårdsafgifter inom Gottlands län. Enligt denna förordning uppbäres, såsom jag i det föregående erinrat, skogsvårdsafgift vid all utförsel från länet af vissa skogsprodukter och utgår således jämväl,

då utförseln sker till andra delar af Sverige. Afgiften kan följaktligen icke under några förhållanden betraktas såsom exportafgift. Denna uppfattning torde, att döma efter de af tullmyndigheterna i Förenta staterna lämnade föreskrifter om frihet från tilläggstull för varor från Gottland, delas af nämnda myndigheter. Därtill kommer att tillverkning af trämassa för närvarande icke äger rum å Gottland. På grund af de å ön rådande säregna förhållanden, särskildt den ringa skogstillgången samt saknaden af vattenkraft, torde säkerligen icke heller framdeles någon tillverkning af vare sig trämassa eller papper inom länet kunna uppstå.

Departementschefen redogjorde lärefter för innehållet i berörda förslag, som skulle biläggas protokollet, hvarefter departementschefen vidare anförde.

Det af mig sålunda anmälda förslaget ansluter sig nära till 1903 års ofvannämnda förordning. De afvikelser från berörda förordning, som af mig förordas, betingas uteslutande däraf, att skogsvårdsafgift framdeles skulle komma att uppbäras på all trämassa, som, vare sig för export eller inhemsk pappersfabrikation, tillverkas inom landet.

Beträffande beloppet af den för trämassa utgående afgiften har jag anslutit mig till domänstyrelsens förslag, enligt hvilket afgiften skulle utgöra för kemiskt tillverkad torr massa 35 öre per ton, för mekaniskt tillverkad torr massa 25 öre per ton samt för våt massa hälften af dessa belopp. De skäl, som i detta afseende blifvit af styrelsen anförda, hafva nämligen synts mig öfvertygande. Det torde härvid visserligen böra påpekas, att styrelsen grundat sitt förslag i denna del på förhållandena under år 1907. Verkställes motsvarande beräkning med ledning af numera tillgängliga uppgifter rörande trämassetillverkningen inom riket år 1908, skulle, med de af mig förordade afgifterna för ton, sammanlagda beloppet af skogsvårdsafgifterna för trämassa uppgå till i rundt tal 240,000 kronor eller således till omkring 17,000 kronor mer än den för sistnämnda år af domänstyrelsen angifna sammanlagda skogsvårdsafgiften 223,394 kronor 63 öre. Berörda omständighet synes mig dock icke vara af beskaffenhet att böra föranleda sänkning i afgiften för ton, utöfver hvad domänstyrelsen föreslagit.

I fråga om uppbörden af skogsvårdsafgifterna för trämassa har densamma synts mig lämpligen kunna anförtros åt kronofogden i den ort, där massan tillverkas, samt grundas å deklaration af vederbörande tillverkare. Erforderlig kontroll öfver uppgifternas riktighet synes kunna erhållas bland annat genom de statistiska uppgifter tillverkarna årligen skola afgifva till kommerskollegium. En anordning motsvarande den

sålunda föreslagna tillämpas redan nu beträffande skogsvårdsafgift för varor, som genom flottning föras ur riket. Närmare förslag till bestämmelser om sättet för uppbörden samt kontrollen däraf äfvensom till de andra föreskrifter, som kunna blifva en följd af bifall till hvad jag föreslagit, torde jag framdeles få tillfälle underställa Kungl. Maj:ts pröfning.

Såsom jag redan meddelat, har jag icke funnit skäl för närvarande föreslå ändring i nådiga förordningen den 13 juni 1908 angående skogsvårdsafgifter inom Gottlands län. Skogsvårdsafgift för trämassa skulle följaktligen fortfarande såsom hittills i nämnda län upptagas allenast i den mån massan skeppades från länet. Själfva tillverkningen af trämassa å Gottland skulle allt fortfarande vara fri från dylik afgift. Häraf betingas emellertid en af mig i förslaget 4 § vidtagen ändring i paragrafens nuvarande lydelse.

Departementschefen uppläste härefter det anmälda förslaget till förordning angående skogsvårdsafgifter samt hemställde i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att antaga detta förslag.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition af den lydelse, bil. . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Erland Falk.